

Krajský soud v Praze

nám. Kinských 234/5
150 75 Praha 5

Sp. zn.: **36 C 28/2008**

Žalobce:

Jan Šinágl
Nejedlých 335
267 35 Žebrák

Zastoupen:

JUDr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem
Opletalova 1535/4
110 00 Praha 1
DS: cp7kgk3

Žalovaný:

Ing. František Šedivý, nar. XXX
XXX
252 30 Řevnice

Dovolání žalobce

proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 1. 2010,
č. j. 1 Co 227/2009-95,
ve smyslu ustanovení § 236 *et seq.* občanského soudního řádu
(dále jen „**OSŘ**“)

Elektronicky

Soudní poplatek: 5 000 Kč; k výzvě soudu

Bez příloh

I.

1. Rozsudkem ze dne 23. 3. 2009, č. j. 36 C 28/2008-69, zamítl Krajský soud v Praze žalobu, jíž se žalobce po žalovaném domáhal osobní a veřejné omluvy za to, že jej žalovaný dne 16. 10. 2007 v Olomouci označil před kamerami *České televise* za darebáka, přičemž tuto invektivu odvysílala *Česká televise* téhož dne na programu ČT24 v pořadu *Report*. Proti tomuto rozsudku podal žalobce v rozsahu výroků I a II odvolání.

2. Vrchní soud v Praze svým rozsudkem ze dne 21. 1. 2010, č. j. 1 Co 227/2009-95 (dále jen „**napadený rozsudek**“), žalobcovu odvolání zamítl a rozsudek soudu I. stupně ve věci samé potvrdil a ve výrocích o nákladech řízení změnil.

3. Neboť napadený rozsudek je stižen vadou nesprávného hmotněprávního posouzení věci, žalobci nyní nezbývá než podat proti němu v celém rozsahu

dovolání

ve smyslu ustanovení § 236 *et seq.* OSŘ z důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) OSŘ a navrhnout, aby dovolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí. Přípustnost dovolání žalobce opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) OSŘ, neboť má za to, že napadený rozsudek má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 OSŘ, protože právní posouzení věci, na němž napadený rozsudek spočívá, je v rozporu konstantní rozhodovací praxí soudů.

II.

4. Odvolací soud v napadeném rozsudku dospěl, shodně se soudem prvostupňovým, k závěru, že výraz použitý žalovaným na žalobcovu adresu, tzn. „*darebák*“, výrazně nevybočil z mezí v demokratické společnosti uznávaných pravidel slušnosti. Při tom odvolací soud, jak napadený rozsudek tvrdí, přihlédl k okolnostem situace, zejména k předchozím konfliktům mezi stranami.

5. Takové posouzení je však v nesouladu s tím, jak tentýž soud judikoval v četných dalších případech, *inter alia*, v rozsudku ze dne 14. 3. 2006, č. j. 1 Co 47/2006-51¹:

„[...]Výraz užitý ve vztahu k žalobci, že je gauner, je i se zřetelem k okolnostem, za nichž byl pronesen, hrubě urážlivý a došlo jím podle názoru odvolacího soudu, na rozdíl od názoru soudu prvního stupně, k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce, neboť je z objektivního hlediska způsobilý přivodit újmu na osobnostních právech žalobce, zejména na cti a důstojnosti chráněné čl. 10 Listiny základních práv a svobod a ustanovením § 11 obč. zák. Zmíněný výraz ve svých důsledcích může vést k negativnímu hodnocení osobnosti žalobce a jeho užití ze strany žalovaného neodůvodňovala ani skutečnost, že mezi účastníky řízení jsou neshody vyplývající z jejich spoluvlastnických vztahů a že jde o sourozence[...]"

1 nepublikován

6. Stejně tak nelze závěr obsažený v napadeném rozsudku uvést do souladu s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2006, č. j. 24 C 66/2005-140², v němž jde o spor téhož žalobce s bývalým předsedou Komunistické strany Čech a Moravy PhDr. Miroslavem Grebeníčkem, CSc., který žalobce na prvomájovém shromáždění v r. 2005 na Letenské pláni v Praze 7 označil za „primitiva“ poté, co žalobce opakovaně hlasitě komentoval a kritisoval jeho projev. Krajský soud k tomu uvedl:

[Žalovaný] nese za zásah do práva na ochranu osobnosti objektivní odpovědnost. Označení za primitiva, tj. člověka prostoduchého, neinteligentního, mentálně zakrnělého, je zásahem do práva žalobce na ochranu osobnosti, který je objektivně způsobitelný narušit, případně ohrozit jeho osobní čest a lidskou důstojnost. Šlo o zásah neoprávněný, neboť žalovaný výrokem „Je tady nějaký primitiv“ reagoval na chování žalobce, který svými prohlášeními v rámci ústavně zaručené svobody projevu, nenásilnou formou vyjadřoval svůj záporný postoj ke KSČM jako politické straně a své mínění o ní a svůj nesouhlas s prohlášeními žalovaného, jehož svobodu projevu fakticky neomezil. I když žalobcovy projevy nesouhlasu, zejména vzhledem k jejich poněkud exaltované formě, mohly působit rušivě, žalovaný nebyl oprávněn nazvat ho primitivem a zařadit ho tak mezi duševně zaostalé a nevzdělané lidi, nýbrž mohl ho požádat o klid a své mínění o něm vyjádřit jinými výrazy, které by svou expresivitou nebyly urážlivé a zjevně nepřekračovaly meze slušnosti.

7. Ze starší judikatury je na místě citovat rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 1. 1996, sp. zn. 23 C 96/95³, v němž soud mimo jiné uvedl:

Do občanské cti fyzické osoby chráněné ust. § 11 a násl. ObčZ lze neoprávněně zasáhnout nejen zveřejněním difamujících skutkových tvrzení (zejména zveřejněním nepravdivých skutečností) týkajících se fyzické osoby, ale též publikací nepřipustných hodnotících úsudků o této osobě (nepřipustnou kritikou občana či jeho jednání). Specifikem zásahů do práva na občanskou čest nepřipustnou kritikou je to, že kritika jako určitá suma hodnotících úsudků vždy vyjadřuje názor toho, kdo takové úsudky pronáší; každá kritika má proto subjektivní povahu a nelze na ni používat měřítka pravdivosti či objektivní správnosti. Je přitom nutné mít na vědomí, že právo na svobodné vyjadřování svých názorů každému zaručují ústavní předpisy (srov. čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod publikované pod č. 2/1993 Sb.).

Rozdíl mezi přípustnou kritikou a kritikou, kterou její autor může zasáhnout do práva na občanskou čest fyzické osoby, se pokusila vymezit již starší soudní judikatura (srov. rozhodnutí Krajského soudu v Banské Bystrici ze dne 26. 1. 1967 sp. zn. 10 Co 21/67 publikované ve Sbírce rozhodnutí soudů býv. ČSSR pod č. 103/1967), podle níž není neoprávněná kritika, v níž nejsou překročeny meze kritiky věcné (opírající se o pravdivé skutečnosti a z nich vyplývající závěry, které tyto skutečnosti odůvodňují) a která je přiměřená obsahem a formou (záleží proto i na označení jednotlivých jevů, formě označení jednání občana a formě charakterizující jeho charakter a vlastnosti).

Co se týče formy kritiky (zejména použitých výrazů a formulací), nelze ji posuzovat izolovaně (abstraktně) od obsahu kritického útvaru, ale z hlediska přiměřenosti kritiky je nutno zkoumat proporce mezi formálními vyjádřeními v ní obsaženými (prostředky kritiky) a cílem kritiky (společensky aprobovatelným záměrem, kterého chce kritizující svým hodnocením dosáhnout). Někdy je totiž k dosažení účelu kritiky (např. k vzbuzení zájmu veřejnosti o určitý závažný společenský jev) namísto použití i relativně „ostřejších výrazů“[, které by za jiných okolností např. v běžném rozhovoru) mohly být považovány až za urážlivé (požadavek, aby veškeré výrazy k označení konkrétních jevů či osoby měly umírněnou podobu, by ke škodě věci zbavoval kritiku určité emocionální nálože, která má začasť své opodstatnění). Jsou-li však v kritice k charakterizaci určitých jevů a osob (jejich jednání a vlastností) použity výrazy, jejichž míra expresivity je ve značném nepoměru k cíli kritiky (tohoto cíle by bylo lze dosáhnout i bez takových výrazů) a z nichž vyplývá úmysl kritizovanou osobu urazit (někdy

² nepublikován

³ in *Právní rozhledy* č. 4/1996, str. 178; ASPI ID: JUD5901CZ

se hovoří o tzv. intenzivním excesu), jde o kritiku nepřiměřenou, která je způsobilá zasáhnout do práva na ochranu osobnosti fyzické osoby.

8. Je tedy zjevné, že zatímco v jiných rozhodnutích soudy vycházejí ze závěru, že zásahy do osobnostních práv, jež jsou se zásahem naříkaným zcela souměřitelné, nelze tolerovat jako legitimní kritiku ani v případech, kdy konflikt představuje vyústění nedobrych předchozích vztahů mezi stranami, napadený rozsudek zcela bez ohledu na citovanou judikaturu (jež byla odvolacímu soudu žalobcem přímo v textu odvolání *in extenso* predestřena, ten k ní však vůbec nepřihlédl) dospěl k závěru opačnému a žalobcovým osobnostním právům odmítl poskytnout ochranu s odůvodněním, že do nich nebylo invektivou žalovaného objektivně nijak zasaženo.

III.

9. Odůvodnění napadeného rozsudku je třeba charakterisovat jako mimořádně strohé, když samotnému právnímu posouzení věci věnoval odvolací soud jediný odstavec, bez ohledu na to, že žalobce v odvolání, jež čítá 10 stran a 43 odstavců, velmi podrobně vysvětlil a pečlivě zdůvodnil, v čem podle jeho názoru soud I. stupně při svých úvahách pochybil.

10. Z toho důvodu by nemělo valného smyslu rozšiřovat toto dovolání o další argumenty, jež by byly fakticky pouhou rekapitulací odvolacích bodů, a žalobce se proto omezuje na konstataci, že odvolací soud se s odvoláním vypořádal toliko zcela formálně, když dal průchod pohodlnosti a namísto řádného odůvodnění svých závěrů se spokojil s navyklou floskulí, že soud I. stupně zjistil správně a úplně skutkový stav a tento pak správně posoudil po právní stránce.

IV.

11. Napadený rozsudek byl žalobcovu zmocněnci doručen dne 5. 3. 2010, toto dovolání je proto podáváno v zákonné lhůtě dvou měsíců ve smyslu ustanovení § 240 odst. 1 OSŘ.

V.

Ze všech těchto důvodů žalobce navrhuje, aby dovolací soud napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a vrátil věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

V Praze dne 5. května 2010

Jan Šinágl